

Apa itu Eksekutif?

Di dalam kerajaan persekutuan, Eksekutif terdiri daripada:

- Majlis Raja-raja
- Yang di-Pertuan Agong ("YDPA")
- Perdana Menteri
- Jemaah Menteri ("Kabinet")
- Perkhidmatan awam

Apa yang Eksekutif lakukan?

Eksekutif mentadbir negara mengikut undang-undang yang digubal oleh Parlimen. Setiap cabang Eksekutif mempunyai peranan tersendiri. Kita akan membincangkannya di bawah.

Apakah peranan Majlis Raja-raja?

Majlis Raja-raja terdiri daripada 9 Raja-raja dan 4 Yang di-Pertua Negeri bagi Negeri-negeri yang tidak mempunyai Raja.

- Peranan Majlis Raja-raja adalah:
- Memilih dan berkuasa memecat YDPA. Juga memilih Timbalan YDPA. Hanya Raja-raja mengambil bahagian dalam peranan ini;
 - Mempunyai kawalan ke atas upacara Islam;
 - Diperlukan untuk meluluskan undang-undang tertentu. Contohnya, undang-undang yang berkaitan dengan keistimewaan, kedudukan, kemuliaan dan kebesaran Raja-raja harus mendapat kebenaran Majlis Raja-raja;
 - Harus dirujuk sebelum perlantikan tertentu dibuat, seperti perlantikan Ketua Hakim Mahkamah Persekutuan, Presiden Mahkamah

Rayuan, Ketua-Ketua Hakim Mahkamah-mahkamah Tinggi, hakim-hakim mahkamah atasan, Ketua Audit Negara dan ahli-ahli Suruhanjaya Pilihanraya;

- Melantik 2 daripada 5 ahli Mahkamah Khas iaitu mahkamah bagi menjalankan prosiding oleh atau terhadap YDPA atau Raja-raja Negeri dalam sifat peribadi mereka;
- Membincangkan isu-isu dasar kebangsaan dan apa-apa perkara lain yang difikir sesuai.

Persetujuan bagi meluluskan undang-undang tertentu:

Persetujuan Majlis Raja-raja diperlukan untuk meluluskan undang-undang berkenaan dengan perkara tertentu di dalam Perlembagaan termasuklah:

- Perkara 153 berkenaan dengan kedudukan istimewa orang Melayu dan pribumi Sabah dan Sarawak serta kepentingan sah komuniti lain;
- Perkara 152 yang menjadikan Bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan;
- Bahagian III tentang kewarganegaraan;
- Perkara 10(4) yang melarang persoalan mengenai isu-isu sensitif seperti keistimewaan di bawah Perkara 153;
- Perkara 2(b) berkenaan dengan pengubahsuaian sempadan sesebuah Negeri.

Apakah peranan YDPA?

YDPA adalah seorang raja berperlembagaan. Di bawah Perlembagaan, YDPA adalah Ketua Umum Negara bagi Persekutuan. Baginda adalah Ketua Agama Islam di negeri baginda sendiri dan di Melaka, Pulau Pinang, Sabah, Sarawak dan Wilayah-wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, Labuan dan Putrajaya. Baginda juga merupakan Pemerintah Tertinggi Angkatan Tentera.

Di bawah Perkara 153 Perlembagaan, YDPA

bertanggungjawab melindungi kedudukan istimewa orang Melayu dan pribumi Sabah dan Sarawak serta kepentingan sah komuniti-komuniti lain.

YDPA dipilih oleh Majlis Raja-raja daripada 9 Raja-raja Negeri untuk penggal 5 tahun dan pemilihan ini dijalankan mengikut giliran. Yang-di Pertua Negeri bagi 4 Negeri yang tidak mempunyai Raja tidak boleh menjadi YDPA dan tidak boleh mengambil bahagian dalam pemilihan YDPA.

YDPA boleh letak jawatan dengan menulis kepada Majlis Raja-raja. YDPA juga boleh dipecat oleh Majlis Raja-raja.

Kuasa YDPA datang daripada Perlembagaan. Perlembagaan menyatakan bahawa dalam menjalankan tugas baginda, YDPA harus secara amnya mengikut nasihat Perdana Menteri atau Kabinet. Contohnya:

- Dalam melantik hakim-hakim, YDPA harus bertindak mengikut nasihat Perdana Menteri;
- Bagi perlantikan dan pemecatan semua menteri Kabinet (kecuali Perdana Menteri), YDPA harus bertindak mengikut nasihat Perdana Menteri.
- Dalam membuat pengisytiharan darurat, YDPA harus bertindak mengikut nasihat Kabinet.
- Dalam memanggil atau menangguhkan Dewan Rakyat, YDPA bertindak mengikut nasihat Perdana Menteri.

Namun begitu, terdapat beberapa fungsi dan kuasa YDPA di mana baginda tidak perlu bertindak di atas nasihat Perdana Menteri atau Kabinet tetapi atas budibicara sendiri. Fungsi-fungsi ini terdiri daripada:

- perlantikan Perdana Menteri. Namun begitu, YDPA harus melantik seorang ahli Dewan Rakyat yang pada hematnya mungkin mendapat keyakinan majoriti ahli Dewan Rakyat. Secara amalan, Perdana Menteri biasanya adalah ketua parti atau ketua gabungan parti politik yang memegang kerusi majoriti di dalam Dewan Rakyat;
- tidak memperkenankan permintaan bagi

pembubaran Parlimen; meminta diadakan mesyuarat Majlis Raja-raja yang semata-mata berkenaan dengan keistimewaan, kedudukan, kemuliaan dan kebesaran Raja-Raja, dan apa-apa tindakan yang diputuskan pada mesyuarat itu.

Apakah peranan Kabinet?

Kabinet terdiri daripada Menteri-menteri dan adalah badan perangka dasar yang tertinggi di dalam Persekutuan. Menteri-menteri tersebut menjalankan dan mengawal fungsi kementerian-kementerian yang mentadbir negara. Ahli Kabinet haruslah juga seorang ahli Parlimen (samada Dewan Rakyat atau Dewan Negara). Menteri-menteri dilantik oleh YDPA atas nasihat Perdana Menteri, yang bermaksud bahawa mereka dipilih oleh Perdana Menteri.

Apakah peranan Perdana Menteri?

Perdana Menteri adalah Ketua Kerajaan. Beliau dilantik oleh YDPA. Dalam melantik Perdana Menteri, YDPA menggunakan budibicaranya tetapi harus melantik seorang ahli Dewan Rakyat yang pada hematnya mungkin mendapat kepercayaan majoriti ahli Dewan Rakyat. Secara amalan, Perdana Menteri biasanya adalah ketua parti atau ketua gabungan parti politik yang memegang kerusi majoriti di dalam Dewan Rakyat.

Sekiranya Perdana Menteri tidak lagi mendapat keyakinan majoriti ahli Dewan Rakyat, beliau mempunyai dua pilihan: (i) meletakkan jawatan seluruh Kabinet supaya YDPA dapat melantik Perdana Menteri baru, atau (ii) menasihati YDPA untuk

membubarkan Dewan Rakyat bagi tujuan pilhanraya umum yang baru.

Di bawah Perlembagaan, peranan Perdana Menteri termasuklah menasihati YDPA dalam;

- perlantikan 44 daripada 70 Senator;
- pemanggilan atau penangguhan sidang Dewan Rakyat;
- perlantikan hakim-hakim mahkamah atasan (iaitu Mahkamah-mahkamah Tinggi, Mahkamah Rayuan dan Mahkamah Persekutuan);
- perlantikan Peguam Negara dan Ketua Audit Negara;
- perlantikan Penggerusi dan ahli Suruhanjaya Perkhidmatan Kehakiman dan Perundangan, Suruhanjaya Pilihanraya, Suruhanjaya Pasukan Polis, Suruhanjaya Perkhidmatan Pendidikan, Majlis Kewangan Negara dan Majlis Angkatan Tentera; dan
- Perlantikan Yang di-Pertua Negeri bagi negeri Melaka, Pulau Pinang, Sabah dan Sarawak.

Kebanyakan fungsi di atas dikatakan dilakukan oleh YDPA tetapi sebenarnya YDPA harus mengikut nasihat Perdana Menteri.

Apakah peranan Timbalan Perdana Menteri?

Perlembagaan tidak mempunyai peruntukan tentang Timbalan Perdana Menteri. Tetapi mengikut amalan, Malaysia selalunya mempunyai seorang Menteri yang telah dilantik Timbalan Perdana daripada Kabinet.

Apakah Perkhidmatan-perkhidmatan Awam Malaysia?

Perkhidmatan awam Malaysia termasuklah:-

- pasukan polis
- angkatan tentera
- perkhidmatan pendidikan

Ia juga termasuk kakitangan awam seperti yang berkhidmat untuk kementerian-kementerian dan juga kerajaan-kerajaan Persekutuan dan Negeri.

Kakitangan perkhidmatan awam tidak bertukar sekiranya Kerajaan bertukar, dan mereka bertanggungjawab untuk perjalanan sehari-harian kementerian-kementerian dan jabatan-jabatan kerajaan.

Adakah Eksekutif bertanggungjawab kepada Parlimen?

Menteri-menteri bertanggungjawab kepada Parlimen. Parlimen memantau Menteri-menteri melalui masa soalan, iaitu apabila ahli Parlimen menyoal Menteri-menteri tentang dasar-dasar Kerajaan. Kawalan juga diamalkan melalui jawatankuasa pilihan yang dibentuk di Parlimen bagi isu-isu tertentu.

Anda juga boleh mengetahui tentang Kempen PerlembagaanKu atau mengikutinya di:

- www.perlembagaanku.com
- [www.malaysianbar.org.my/
constitutional_law_committee](http://www.malaysianbar.org.my/constitutional_law_committee)
- www.facebook.com/MyConstitution
- www.twitter.com/MyConsti
- www.youtube.com/user/PerlembagaanKu

Kami boleh dihubungi di:
**Jawatankuasa Undang-Undang
Perlembagaan
Sekretariat Majlis Peguam
No. 15, Lebuh Pasar Besar
50050 Kuala Lumpur**

t: 03.2031.3003
f: 03.2026.1313
e: perlembagaanku@gmail.com

Julai 2010

Majlis Peguam

**PerlembagaanKu
MyConstitution**
Kempen PerlembagaanKu
Jawatankuasa Undang-Undang
Perlembagaan

ISBN 978-967-5969-01-0
9 78967 5969010

Soalan-soalan Lazim

1. Adakah Perdana Menteri dan ahli-ahli Kabinet lain perlu mengangkat sumpah?

Ya, Perdana Menteri dan ahli-ahli Kabinet lain perlu mengangkat sumpah bahawa mereka akan menumpahkan taat setia yang sebenar kepada Malaysia, dan akan memelihara, melindungi dan mempertahankan Perlembagaan.

2. Adakah Perlembagaan menyatakan bahawa hanya seseorang yang berbangsa, beragama atau berjantina tertentu yang boleh menjadi Perdana Menteri?

Tidak, Perlembagaan tidak menyatakan bahawa hanya seseorang berbangsa, beragama atau berjantina tertentu boleh menjadi Perdana Menteri Malaysia.

Tetapi seseorang yang dilantik menjadi Perdana Menteri haruslah seorang warganegara Malaysia melalui kelahiran.

3. Perlembagaan menyatakan bahawa YDPA harus berunding dengan Majlis Raja-raja dalam melantik Hakim-hakim. Ia juga menyatakan bahawa Perdana Menteri harus berunding dengan Ketua Hakim Negara sebelum menasihati YDPA dalam perlantikan Hakim-hakim. Apakah maksud "berunding"?

Perlembagaan tidak menyatakan apa maksud "berunding". Tetapi, "berunding" tidak bermaksud "mendapat persetujuan". Dengan kata lain, YDPA tidak perlu mendapat persetujuan Majlis Raja-raja dan Perdana Menteri tidak perlu mendapat persetujuan Ketua Hakim Negara untuk melantik Hakim-hakim. Namun demikian, "berunding" telah dikatakan termasuklah memberi "pertimbangan sewajarnya" atau "pertimbangan serius" kepada pendapat Majlis

Raja-raja dan Ketua Hakim Negara.

4. Parlimen sepatutnya menggubal undang-undang Persekutuan. Bolehkah Eksekutif membuat undang-undang juga?

Ya, Eksekutif boleh membuat undang-undang dengan dua cara.

Pertama, apabila Parlimen meluluskan Akta yang memberikan Eksekutif kuasa untuk berbuat demikian. Parlimen telah meluluskan banyak undang-undang yang memberikan kuasa kepada Eksekutif untuk membuat undang-undang. Undang-undang yang dibuat oleh Eksekutif dipanggil "undang-undang kecil atau subsidiari". Undang-undang seperti ini tidak perlu diluluskan oleh Parlimen sebelum ia menjadi undang-undang.

Di Malaysia, telah menjadi amalan bahawa Parlimen memberi kuasa yang agak luas kepada Eksekutif untuk membuat undang-undang kecil. Contohnya, Eksekutif boleh membuat undang-undang untuk menghukum seseorang dengan denda atau penjarra.

Kedua, apabila Pengisytiharan Darurat dikeluarkan oleh YDPA. Sekiranya di dalam Darurat, Dewan Negara dan Dewan Rakyat tidak bersidang, YDPA boleh meluluskan undang-undang yang dipanggil Ordinan Darurat.

Oleh kerana YDPA secara amnya harus bertindak mengikut nasihat Kabinet, baginda meluluskan undang-undang Ordinan Darurat mengikut nasihat Kabinet.

Ordinan Darurat tidak boleh dicabar di Mahkamah walaupun ianya tidak konsisten dengan peruntukan lain di dalam Perlembagaan seperti peruntukan tentang kebebasan asasi.

Tetapi, kuasa darurat tidak boleh digunakan untuk menggubal atau meminda undang-undang tentang undang-undang Islam, adat Melayu, undang-undang atau adat pribumi Sabah atau Sarawak, agama, kewarganegaraan atau bahasa. Ordinan Darurat harus dipatuhi sehinggalah ianya:

- ditarik balik oleh YDPA;
- dibatalkan; atau
- Pengisytiharan Darurat ditarik balik.

Pada masa ini, terdapat dua Pengisytiharan Darurat dan beberapa Ordinan Darurat yang masih berkuatkuasa di Malaysia. Ini juga bermakna bahawa di samping Parlimen, YDPA (atas nasihat Kabinet) masih boleh membuat undang-undang darurat.

5. Adakah anda memilih Kerajaan anda?

Warga Malaysia tidak mengundi Perdana Menteri dan Kabinet secara langsung. Kita mengundi ahli Parlimen dan Perdana Menteri dilantik daripada mereka. Perdana Menteri kemudian memilih Kabinet.

Perdana Menteri boleh memilih Kabinetnya daripada ahli Dewan Rakyat atau Dewan Negara. Jika beliau memilih ahli daripada Dewan Negara, ia bermakna bahawa ahli Kabinet tersebut tidak dipilih oleh rakyat Malaysia.

6. Saya pernah dengar terma "tanggungjawab menteri" dan "tanggungjawab kolektif/bersama". Apakah maksudnya?

Setiap Menteri Kabinet harus menjawab soalan-soalan di Parlimen tentang bagaimana kementeriannya diuruskan dan khidmat-khidmat kementeriannya. Walaupun Perlembagaan tidak menyatakan, seseorang Menteri diharapkan akan bertanggungjawab ke atas dasar atau kesilapan yang dilakukan oleh kementeriannya, walaupun beliau tidak terlibat secara

langsung. Ini adalah konsep tanggungjawab menteri secara individu.

Perlembagaan menyatakan bahawa Kabinet akan bertanggungjawab secara bersama-sama kepada Parlimen. Ahli Kabinet harus menyokong keputusan Kabinet secara umum walaupun beliau tidak bersetuju dengan keputusan tersebut secara peribadi. Sekiranya ahli Kabinet tidak boleh menyokong keputusan Kabinet, beliau sewajarnya meletakkan jawatan. Ahli tersebut tidak boleh mengkritik secara terbuka dan masih menjadi ahli Kabinet. Ini adalah konsep tanggungjawab kolektif/bersama Kabinet. Konsep ini juga bermakna semua ahli Kabinet harus meletakkan jawatan sekiranya Perdana Menteri tidak lagi menikmati keyakinan majoriti ahli Dewan Rakyat.

Apa seterusnya?

Pelajari tentang Perlembagaan anda melalui Buku Panduan Rakyat kami berkenaan dengan Institusi-institusi Perlembagaan dan Pemisahan Kuasa, Hubungan Persekutuan-Negeri, Parlimen, badan Kehakiman, Rakyat, Pilihanraya dan lain-lain!

PerlembagaanKu MyConstitution

Buku Panduan Rakyat 5. Eksekutif